

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Andrzej Siuchniński

SSN Andrzej Tomczyk (sprawozdawca)

Protokolant Weronika Woźniak

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej
w sprawie

J. W.

uniewinnionego od popełnienia czynu z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji i in.,

R. W.

uniewinnionej od popełnienia czynu z art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji i in.,

M. G.

uniewinnionego od popełnienia czynu z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 21 marca 2023 r.,

kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 26 maja 2022 r., sygn. akt VII Ka 710/21,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Nowej Soli
z dnia 27 lipca 2020 r., sygn. akt II K 1216/15,

- 1. na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Zielonej Górze do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;**
- 2. zarządza zwrot oskarżycielowi posiłkowemu uiszczonej opłaty od kasacji.**

UZASADNIENIE

J. W. został oskarżony o to, że:

„I. w okresie od dnia 23 stycznia 2014 roku do dnia 18 lipca 2014 roku w K., woj. [...], oraz innych nieustalonych miejscach na terenie Polski, pełniąc funkcję dyrektora do spraw handlowych, wbrew ciążącemu na nim obowiązкови w stosunku do przedsiębiorcy, ujawnił innej osobie oraz wykorzystał w swojej działalności prowadzonej na rzecz spółki cywilnej D. s.c., w której pełni funkcję pełnomocnika przedsiębiorcy: informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa w postaci informacji technicznych, technologicznych i organizacyjnych takich jak rysunki techniczne produktów metod ich produkcji, lokalizację zakładów produkcyjnych w Chinach oraz innych informacji posiadających znaczną wartość gospodarczą takich jak cen zakupu towarów, cen betonowania oraz bazy klientów, wyrządzając poważną szkodę przedsiębiorcy H. sp. z o.o. z siedzibą w K.,

tj. o czyn z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji,

II. w okresie od dnia 23 stycznia 2014 roku do dnia 18 lipca 2014 roku w K., woj. [...], oraz innych nieustalonych miejscach na terenie Polski, pełniąc funkcję dyrektora do spraw handlowych, wbrew ciążącemu na nim obowiązкови w stosunku do przedsiębiorcy, uzyskał bezprawnie dokumenty zawierające informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa w postaci informacji technicznych, technologicznych i organizacyjnych takich jak rysunki techniczne produktów, metod

ich produkcji, lokalizację zakładów produkcyjnych w Chinach oraz innych informacji posiadających znaczną wartość gospodarczą takich jak cen zakupu towarów, cen betonowania oraz bazy klientów, a także dokonał ich kradzieży, ujawnił innej osobie oraz wykorzystał je w ramach swojej działalności prowadzonej na rzecz D. s.c., w której pełnił funkcję pełnomocnika przedsiębiorcy, wyrządzając poważną szkodę przedsiębiorcy H. sp. z o.o. z siedzibą w K.,

tj. o czyn z art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji w zb. z art. 278 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k.”

R.W. została oskarżona o to, że:

„III. w okresie od dnia 13 maja 2014 roku do chwili obecnej w T. oraz Ż., woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami uzyskała bezprawnie dokumenty zawierające informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa w postaci informacji technicznych, technologicznych i organizacyjnych takich jak rysunki techniczne produktów, metod ich produkcji, lokalizację zakładów produkcyjnych w Chinach oraz innych informacji posiadających znaczną wartość gospodarczą takich jak cen zakupu towarów, cen betonowania oraz bazy klientów, a następnie ujawniła je innej osobie oraz wykorzystała we własnej działalności gospodarczej D. s.c., wyrządzając poważną szkodę przedsiębiorcy H. kop sp. z o.o. z siedzibą w K.,

tj. o czyn z art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji,

IV. w okresie od dnia 13 maja 2014 roku do chwili obecnej w T. oraz Ż., woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami w ramach własnej działalności gospodarczej D. s.c. za pomocą środków reprodukcji kopiowała zewnętrzną postać włączów kanalizacyjnych, na podstawie bezprawnie przywłaszczonej dokumentacji technicznej i technologicznej takiej jak rysunki techniczne produktów, a następnie tak skopiowany produkt wprowadzała do obrotu, stwarzając tym możliwość wprowadzenia klientów w błąd co do tożsamości producenta i produktu, czym wyrządziła poważną szkodę przedsiębiorcy H. sp. z o.o. z siedzibą w K.,

tj. o czyn z art. 24 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.”

M. G. został oskarżony o to, że:

„V. w okresie od nieustalonego dnia miesiąca stycznia 2014 roku do dnia 31 lipca 2014 roku w K., woj. [...], oraz innych nieustalonych miejscach na terenie Polski, pełniąc funkcję przedstawiciela do spraw handlowych, wbrew ciążącemu na nim obowiązkowi w stosunku do przedsiębiorcy, ujawnił innej osobie oraz wykorzystał w swojej działalności prowadzonej na rzecz spółki cywilnej D. s.c., w której pełni funkcję wspólnika spółki informacje posiadające znaczną wartość gospodarczą m.in. takich jak baza klientów, wyrządzając poważną szkodę przedsiębiorcy H. sp. z o.o. z siedzibą w K.,

tj. o czyn z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji,

VI. w okresie od nieustalonego dnia miesiąca stycznia 2014 roku do dnia 31 lipca 2014 roku w K. , woj. [...], oraz innych miejscowościach na terenie Polski, pełniąc funkcję przedstawiciela do spraw handlowych, działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami uzyskał bezprawnie dokumenty zawierające informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa w postaci informacji technicznych, technologicznych i organizacyjnych takich jak rysunki techniczne produktów, metod ich produkcji, lokalizację zakładów produkcyjnych w Chinach oraz innych informacji posiadających znaczną wartość gospodarczą takich jak cen zakupu towarów, cen betonowania oraz bazy klientów, a następnie ujawnił je innej osobie oraz wykorzystała we własnej działalności gospodarczej D. s.c., wyrządzając poważną szkodę przedsiębiorcy H. sp. z o.o. z siedzibą w K.,

tj. o czyn z art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji,

VII. w okresie od dnia 12 maja 2014 roku do chwili obecnej w T. oraz Ż., woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami w ramach własnej działalności gospodarczej D. s.c. za pomocą środków reprodukcji

kopiował zewnętrzną postać włączów kanalizacyjnych, na podstawie bezprawnie przywłaszczonej dokumentacji technicznej i technologicznej takiej jak rysunki techniczne produktów, a następnie tak skopiowany produkt wprowadzał do obrotu, stwarzając tym możliwość wprowadzenia klientów w błąd co do tożsamości producenta i produktu, czym wyrządził poważną szkodę przedsiębiorcy H. sp. z o.o. z siedzibą w K., tj. o czyn z art. 24 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.”

Sąd Rejonowy w Nowej Soli wyrokiem z dnia 27 lipca 2020 r., sygn. akt II K 1216/15, uniewinnił oskarżonych od popełnienia zarzucanych im aktem oskarżenia czynów.

Po rozpoznaniu sprawy z powodu apelacji wniesionych przez prokuratora, pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego oraz oskarżyciela posiłkowego, na niekorzyść oskarżonych, Sąd Okręgowy w Zielonej Górze wyrokiem z dnia 26 maja 2022 r., sygn. akt VII Ka 710/21, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od tego wyroku wniósł pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, zaskarżając go w całości. Zarzucił „rażące naruszenie prawa (w rozumieniu art. 522 § 1 k.p.k.) materialnego mogące mieć istotny wpływ na jego treść, a mianowicie:

a) art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu czynów nieuczciwej konkurencji (dalej jako: u.z.n.k.) poprzez wyrażenie błędnego poglądu, że do ewentualnego dochodzenia praw oskarżyciela posiłkowego na gruncie powołanej ustawy, w szczególności w zakresie naruszenia przez oskarżonych tajemnicy przedsiębiorstwa pokrzywdzonej spółki niezbędne było wprowadzenie w umowach o pracę z oskarżonymi pracownikami Ł. W. i M. G. zapisów o zachowaniu poufności, klauzuli o zakazie konkurencji, ewentualnie oddzielnych umów lub oświadczeń w tym zakresie. Podczas, gdy w świetle doktryny oraz ugruntowanego orzecznictwa do przyjęcia, iż w danym przypadku mamy do czynienia z „tajemnicą przedsiębiorstwa” w rozumieniu art. 11 ust. 2 u.z.n.k. wymagane jest spełnienie trzech przesłanek, a mianowicie informacja taka:

- powinna być poufna, tj. niedostępna łatwo nawet dla osób z danej branży,

- posiadać wartość gospodarczą,
- być poddana odpowiednim (rozsądnym) działaniom w celu zachowania stanu poufności (por. J. Szwaja (red.) Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Komentarz. Warszawa 2019 r., s. 440).

b) art. 23 ust. 1 u.z.n.k. i art. 23 ust. 2 u.z.n.k. poprzez wyrażenie błędnego poglądu, jakoby charakter dóbr chronionych powołanymi przepisami uniemożliwiał właściwe rozpoznanie niniejszej sprawy z uwagi na ryzyko przekroczenia <<granic oskarżenia. Podczas gdy w przedmiotowej sprawie oskarżeni ujawnili i wykorzystali we własnej działalności tajemnicę przedsiębiorstwa pokrzywdzonej spółki (dot. J. W. i M. G.) oraz weszli bezprawnie w posiadanie tajemnicy i wykorzystali ją we własnej działalności (M. G. i R. W.).

c) art. 100 § 2 pkt 4 Kodeksu pracy, poprzez wyrażenie błędnego poglądu, jakoby powołany przepis prawa pracy, zgodnie, z którym: <<Pracownik jest obowiązany szczególności: dbać o dobro zakładu pracy, chronić jego mienie oraz zachować w tajemnicy informacje, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę>>, nie stanowił samodzielnej podstawy prawnej do oczekiwania od pracownika zachowania w poufności informacji technologicznych i technicznych związanych z zastosowaniem oryginalnych i niepowtarzalnych rozwiązań technologicznych (niewystępujących u konkurencji i niedostępnych w sposób jawny). A pomimo powołanej normy wynikającej wprost z Kodeksu pracy, w celu zobowiązania pracowników do zachowania jakiegokolwiek tajemnicy konieczne było zawarcie dodatkowo umowy o zachowaniu poufności, odebranie oświadczenia o zachowaniu poufności, spisanie klauzuli o zakazie konkurencji, czy też odrębnej umowy w tym zakresie. Powołane stanowisko sądu odwoławczego odbiega w sposób rażący od ugruntowanej linii orzeczniczej i stanowiska doktryny. A jako takie nie zasługuje na uwzględnienie, chociaż przecież miało ono istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia.”

Ponadto wyrokowi temu zarzucił „rażące naruszenie prawa (w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k.) procesowego mogące mieć istotny wpływ na jego treść, a mianowicie:

a) art. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., poprzez brak realizacji obowiązków wynikających z ich treści, powołane przepisy wymagają nie tylko niepomijania żadnego z zarzutów podniesionych w środkach odwoławczych, lecz także rzetelne ustosunkowanie do każdego z tych zarzutów oraz wykazania konkretnymi, znajdującymi oparcie w ujawnionych w sprawie okolicznościach, argumentami, dlaczego uznano poszczególne zarzuty zawarte we wniesionym środku odwoławczym za zasadne bądź też za bezzasadne. Sąd odwoławczy nie podołał takiemu zadaniu, nie tylko poprzez pominięcie odniesienia się do większości zarzutów zawartych w apelacji oskarżyciela posiłkowego oraz jego pełnomocnika, ale przede wszystkim zupełnie pomijając odniesienie się do zarzutów zawartych w apelacji oskarżyciela posiłkowego, pomimo skutecznie złożonej przez niego apelacji,

b) art. 457 § 2 k.p.k. w zw. z art. 423 § 1a k.p.k. poprzez brak merytorycznego ustosunkowania się do zarzutów zawartych w apelacji oskarżyciela, publicznego, pomimo, że ten skutecznie w - ustawowym terminie złożył wniosek o wydanie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie VIII Ka 7110/21.”

W konkluzji autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Zielonej Górze jako sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wyrok Sądu Okręgowego w Zielonej Górze został wydany z naruszeniem art. 14 fa ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842 z późn. zm.), w myśl którego w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w okresie roku po ich odwołaniu w sprawach rozpoznawanych według przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego o przestępstwa

zagrożone karą pozbawienia wolności, której górna granica nie przekracza 5 lat, na rozprawie apelacyjnej sąd orzeka w składzie jednego sędziego, jeżeli w pierwszej instancji sąd orzekał w takim samym składzie. Unormowanie to weszło w życie w dniu 22 czerwca 2021 r. na podstawie art. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1023).

Analiza akt sprawy wykazała, że:

- sprawę na rozprawie w postępowaniu apelacyjnym w dniu 12 maja 2022 r., a więc po wejściu w życie art. 14fa cyt. ustawy, rozpoznawał sąd w składzie trzech sędziów;

- Sąd Rejonowy w Nowej Soli orzekał w składzie jednego sędziego;

- ustawowe zagrożenie przewidziane za przestępstwa zarzucane oskarżonym nie przekraczało 5 lat (art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji – do 2 lat; art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji - do 2 lat w zb. z art. 278 § 1 k.k. - do 5 lat, art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji – do 2 lat, art. 24 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji – do 2 lat).

W tej sytuacji skład Sądu odwoławczego powinien być określony przepisem art. 14fa ust. 1 cyt. ustawy, co oznacza, że Sąd ten powinien orzekać w składzie jednego sędziego.

Uchybienie to skutkowało zaistnieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej wymienionej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., której stwierdzenie obliguje do uchylenia zaskarżonego orzeczenia niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu na jego treść.

Ponownie rozpoznając sprawę, Sąd Okręgowy w Zielonej Górze zadba o jej rozpoznanie we właściwym – w dacie orzekania – składzie i z zachowaniem standardów wynikających m.in. z art. 433 k.p.k., w szczególności rozważając wszystkie wnioski i zarzuty wskazane w środkach odwoławczych.

at